

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de către partea vătămată Turculeț Evghenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Turculeț Gheorghii Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat r-nulm Xxxxx s. Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 14.10.2015 – 29.09.2017

2. instanța de apel: 26.10.2017 – 20.06.2018

25.01.2019-03.06.2020

3. instanța de recurs: 23.08.2018 – 18.12.2018

19.11.2020-02.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 29 septembrie 2017, Turculeț Gheorghii Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Gheorghii Turculeț în beneficiul lui Evghenia Turculeț prejudicial material în sumă de 35 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Turculeț Gheorghii la 30 mai 2011, urmărind scopul dobândirii în mod ilicit a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, știind cu certitudine că casa de locuit situată în s. Xxxxx r-nul Xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, aparține părinților săi, Evghenia și Victor Turculeț, care au procurat-o de la Zinaida Pastuhov, însă nu au fost întocmite actele de vânzare-cumpărare, s-a deplasat

personal la ultima și comunicându-i că s-a înțeleș cu părinții săi să perfecteze actele casei pe numele său și căroro le-a achitat suma de 25 000 lei, a convins-o să întocmească o procură pentru vânzarea casei sus menționate pe numele lui Angela Nichita, care a perfectat ilegal fără acordul proprietarilor un contract de vânzare-cumpărare a casei de locuit, situate în s. Xxxxx raionul Xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, pe numele soției sale, Elena Turculeț, cauzând astfel proprietarilor Evghenia și Victor Turculeț, o daună materială considerabilă în sumă de 35 000 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Sergiu Țimbur în numele inculpatului Gheorghii Turculeț, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii imputate, pe faptul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune.

În motivarea apelului avocatul a invocat că, instanța eronat a interpretat raporturile civile, și anume dreptul de proprietate, atribuindu-le lui Evghenia și Victor Turculeț, care de fapt nu au perfectat documentele, iar proprietar legal fiind Zinaida Pastuhov, care putea după bunul ei plac să administreze bunul ce-i aparține cu drept privat.

De asemenea, avocatul a indicat că, instanța nu a argumentat proveniența daunei considerabile în sumă de 35 000 lei, ceea ce este inadmisibil la emiterea unei sentințe de condamnare în baza art. 190 alin. (2) Cod penal.

Mai mult, apelantul a susținut că, instanța de fond a trecut cu vederea decizia Curții Supreme de Justiție din 9 aprilie 2014, care a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea la cererea lui Victor Turculeț către Zinaida Pastuhov cu privire la anularea contractului de cumpărare-vânzare, reținând doar că instanța nu poate pune la baza pronunțării sentinței aceste două documente, or decizia relevă faptul că toate acțiunile privin d înstrăinarea bunului dat au fost legale: consimțământul proprietarului Zinaida Pastuhov de a înstrăina bunul, reprezentarea din partea lui Angela Nichita care a participat la perfectarea documentelor ca reprezentant al proprietarului, însăși tranzacția întărită notarial, care încă o data demonstrează faptul nevinovăției inculpatului.

Totodată, apărătorul a menționat dezacordul cu aprecierea probelor de către prima instanță, pronunțând o sentință de condamnare bazată doar pe presupuneri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 iunie 2018, a fost respins apelul declarat de către Sergiu Țimbur în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea deciziei, instanța de apel a statuat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a constatat că, inculpatul a comis fapta imputată, care corect a fost încadrată în baza art. 190 alin.

(2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Miroslav Căuș în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea recursului declarat, apărătorul susține că, instanțele anterioare contrar ansamblului de probe administrat în respectiva cauză penală l-au recunoscut vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii de escrocherie, or la materialele dosarului nu a fost anexat vreun act care să ateste tranzacția de vânzare-cumpărare între Evghenia Turculeț și Zinaida Pastuhova.

Totodată, recurentul a menționat că, partea descriptivă a deciziei contrazice dispozitivul acesteia, or aceasta dispune încasarea prejudiciului material în mărime de 35 000 lei, sumă ce constituie prețul imobilului, iar în motivare susține că nu i-a atribuit lui Evghenia Turculeț dreptul de proprietate asupra imobilului, ci doar a recunoscut-o conform procedurii penale, parte vătămată.

De asemenea, avocatul a indicat că instanța de apel eronat a respins cererea înaintată de către acesta privind interogarea în calitate de martori pe Ion Grigor, Uliana Cataraga, Nicolae Turculeș, Valentina Mocanu, Olga Chiosa și Aurelia Turculeț, astfel încălcându-i dreptul la un proces echitabil sub aspectul egalitatea în arme.

Recurentul, a menționat că instanța de apel printr-o motivare neclară a respins argumentul apărării precum că organul de urmărire penală a admis o eroare și anume expirarea termenului desfășurării urmăririi penale.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Miroslav Căuș în numele inculpatului, fiind casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea deciziei, instanța de recurs a indicat că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Astfel, instanța de recurs a ajuns la concluzia că, dispozitivul deciziei instanței de apel este contradictoriu părții descriptive a deciziei, or instanța de apel prin dispunerea încasării de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 35 000 lei, ceea ce constituie valoarea imobilului, își motivează soluția precum că „(...) instanța de fond a încasat-o reieșind din cerințele părții vătămate, care a indicat în cererea sa că suma respectivă i- a fost cauzată în urma înșelăciunii și depozitării ilegale de respectivul imobil, or s-a stabilit cert că inculpatul știa cu bună știință, că casa respectivă a fost procurată anterior de către părinții săi, fapt ce rezultă din declarațiile ultimilor, precum și din situația care a fost până la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, care se exprimă prin posesia și folosința casei de familia Turculeț pe parcursul mai multor ani”.

De asemenea, instanța de recurs indică că motivarea deciziei contravine rechizitoriului și anume în rechizitoriu se indică faptul că „*care a perfectat ilegal fără acordul proprietarilor un contract de vânzare-cumpărare a casei de locuit*”, astfel instanța de apel cât și instanța de fond condamnând inculpatul în baza rechizitoriului înaintat, confirmă că Evghenia și Victor Turculeț, sunt proprietarii imobilului în cauză, pe când conform probelor administrate în respectiva cauză penală, aceștia nu au obținut dreptul de proprietate asupra imobilului situat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Mai mult, conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 2014, care a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, a fost respinsă acțiunea lui Victor Turculeț către Zinaida Pastuhov, cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare, or acest fapt demonstrează că acțiunile privind înstrăinarea bunului au fost legale, iar Evghenia și Victor Turculeț nu sunt proprietarii bunului în litigiu.

Astfel, instanța de apel în pct. 4.1. din prezenta decizie îl condamnă pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără a-și motiva clar poziția, enumeră probele și fără o analiză amplă a acestora indică că „*ansamblul de probe cercetate și examinate prezintă o situație clară și fără dubii a circumstanțelor de fapt*”, or simplul fapt că instanța de apel a enumerat probele nu reprezintă o motivare în corespundere cu rigorile art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel, la fel ca și prima instanță nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Astfel, instanța de recurs a menționat că, instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția adoptată ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2020, a fost admis apelul declarat, fiind casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost achitat Turculeț G. învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. A fost respinsă cererea părții vătămate Turculeț Evghenia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 35000 lei.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, în urma evaluării integrale a probelor prezentate ajunge la concluzia că, există dubii rezonabile în ceea ce privește existența infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului Turculeț G. conform acușării în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (2) lit.c) Cod penal, după cum a fost adusă învinuirea și a constatat instanța de fond.

În aspectul dat, în afară de circumstanțele ce țin de întocmirea recipisei din anul 2002 privind imobilul în litigiu, martorul Pastuhov Zinaida a declarat clar, că în anul 2010 a fost dat acordul lui Turculeț Evghenia la perfectarea documentelor pe imobilul în litigiu, că după aproximativ doi ani Turculeț Evghenia i-a cerut să ia casa de la inculpat și să le-o întoarcă lor, astfel că aceste declarații confirmă declarațiile lui Turculeț Evghenia și Victor că au dorit să dea casa fiului lor, că au fost persoane de la oficiul cadastral și au efectuat măsurări, pînă la urmă fiind constatat, că Pastuhov Zinaida a acționat în urma acordului lui Turculeț Evghenia.

Totodată declarațiile lui Pastuhov Zinaida combat declarațiile lui Turculeț Evghenia și a lui Turculeț Victor privind faptul că, nu au cunoscut despre vinderea imobilului, mai ales că ultimii au dat declarații despre faptul că au dorit să dea casa fiului și despre măsurările efectuate la imobilul în litigiu, măsurări despre care ultimii au cunoscut și nu au obiectat, deci erau în cunoștință de cauză, totodată ultimii nu au obiectat asupra declarațiilor lui Pastuhov Zinaida că a fost la ei acasă și au dat acordul ca casa să fie înregistrată pe numele fiului.

Temei de a pune la îndoială declarațiile martorului Pastuhov Zinaida nu s-au constatat, mai ales că ultima a dat declarații fiind preîntâmpinată despre răspunderea penală pentru darea de mărturii false, precum și sub jurământ, declarații care nici nu sunt negate de Turculeț Evghenia și Turculeț Victor.

În aspectul dat, nu se constată că Turculeț Evghenia, cât și Turculeț Victor, au obiectat în careva mod la acel moment împotriva acțiunilor lui Pastuhov Zinaida, precum și referitor la acțiunile de măsurare efectuate de lucrătorii cadastrali, fapte ce contrazic învinuirea adusă lui Turculeț Gheorghii că a acționat prin escrocherie.

În sensul dat, aceste declarații nu dovedesc că Turculeț Gheorghii a acționat prin escrocherie, fiind conforme cu declarațiile lui Pastuhov Zinaida, astfel că nu pot servi ca probe în condamnarea inculpatului.

Totodată, faptul că a fost perfectat contractul de vânzare-cumpărare pe Turculeț Elena, și nu pe Turculeț Gheorghii, după cum a fost înțelegerea cu condiție a părinților, în viziunea instanței de aple nu poate fi considerată ca escrocherie, ca infracțiune penală, din moment ce însuși Turculeț Evghenia declară că au dorit să dea casa fiului, că în anul 2010 a venit Pastuhov Zinaida împreună cu fiul ei Turculeț Gheorghii și cu reprezentanții Oficiului Cadastral Teritorial Nisporeni să măsoare casa, ea după ce s-a consultat cu soțul său, le-a transmis acestora, că îi vor transmite lui Turculeț Gheorghii casa și 10 ari de vie, cu condiția ca acesta să le construiască un sarai, mai ales că în final, dreptul de proprietate asupra imobilului fiind cotă parte 1.0 a lui Turculeț Gheorghii și Turculeț Elena, potrivit informației din registul bunurilor imobile.

Invocarea proceselor-verbale de confruntare din 20.02.2015, între partea vătămată Turculeț Evghenia și Turculeț Victor și învinuitul Turculeț Gheorghii, potrivit cărora sunt descrise circumstanțele că Turculeț Evghenia comunică că în anul 2002 a cumpărat împreună cu soțul Turculeț Victor o casă de locuit în s. Xxxxx raionul Xxxxx, de la Pastuhov Zinaida cu suma de 10000 lei, întocmind o recipisă și urma ca ulterior să întocmească contractul de vânzare-cumpărare, în anul 2011 a auzit că casa a devenit proprietatea nurorii sale Turculeț Elena. Din discuția cu

Pastuhov Zinaida, i-a comunicat că fiul ei Gheorghe a venit la domiciliu și i-a comunicat că a cumpărat de la ei casa pe care le-a achitat suma de 30000 lei, totodată Turculeț Gheorghii a declarat că nu a cunoscut despre faptul că părinții săi au cumpărat anterior acea casă și nu a știut nici de existența recipisei dintre părinții săi și Pastuhov Zinaida, iar el în mod legal a perfectat actele, nu pot fi reținute ca probă în dovedirea vinei inculpatului, deoarece nu dovedesc acționarea din partea lui Turculeț Gheorghii prin înșelăciune și abuz de încredere față de Turculeț Evghenia.

Instanța de apel nu a ținut cont nici de circumstanțele descrise în procesul verbal de confruntare dintre martorul Pastuhov Zinaida și învinuitul Turculeț Gheorghii, în cadrul căreia martorul a specificat că în anul 2002 a vândut casa părintească din s.Xxxxx lui Turculeț Victor și Turculeț Evghenia cu suma de 10000 lei fără a întocmi contract de vânzare-cumpărare, dar numai recipisă. În anul 2010 la domiciliul ei a venit Turculeț Gheorghii, fiul acestora, care a rugat-o să meargă cu el la notar să încheie contract de vânzare-cumpărare a casei, comunicându-i că a cumpărat casa de la părinții lui cărora le-a achitat în jur de 30000 lei, iar aceștia nu sunt împotriva. A adăugat că Turculeț Gheorghii a abuzat de încrederea ei și a înșelat-o că a cumpărat casa de la ei, totodată învinuitul a comunicat numai că o cunoaște pe Pastuhov Zinaida deoarece tatăl ei a locuit în vecinătate cu ei, iar altceva nu ține minte, deoarece, deși se indică despre abuzul comis de Turculeț Gheorghii față de Pastuhov Zinaida și că a înșelat-o că a cumpărat casa de la părinți, aceste declarații rămân a fi declarative, mai ales că ultima nu a reacționat privind abuzul pretins.

Mai mult, din declarațiile date ulterior de Pastuhov Zinaida în cadrul ședinței de judecată rezultă că ultima până la perfectarea contractului din 30.05.2011 a fost acasă la Turculeț Victor și Evghenia și ultima a dat acordul la perfectarea contractului pe numele fiului, declarații care nu sunt combătute de Turculeț Evghenia și Victor, la fel din declarațiile date de partea vătămată și de Turculeț Victor se constată că au fost la ei acasă lucrătorii cadastrali și au făcut și măsurări, moment ce a avut loc până la întocmirea actelor de vânzare-cumpărare, însă ultimii nu au reacționat și nu au obiectat în careva mod la măsurările efectuate, deși se pretinde că le aparține imobilul.

Analizând probele cercetate, instanța de apel a considerat, că pe caz lipsesc probe ce ar stabili existența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului, mai ales că declarațiile părții vătămate sunt combătute cert prin declarațiile martorilor Pastuhov Zinaida, care a relatat că când a venit la ea Turculeț Gheorghii și a solicitat perfectarea contractului, a fost acasă la domiciliul părinților Turculeț Victor și Evghenia, unde ultima i-a dat acordul să perfecteze documentele pe numele inculpatului, ulterior împreună cu angajații de la cadastru s-au deplasat și au măsurat casa, după care au mers la notar, declarații care coroborează cu declarațiile martorului Nichita Angela.

În această ordine de idei, apreciind declarațiile părții vătămate Turculeț Evghenia și a martorului Turculeț Victor, instanța de apel a considerat că declarațiile acestora nu indică la faptul că, inculpatul Turculeț Gheorghii a comis

infracțiunea imputată, nefiind constatate careva acțiuni din partea inculpatului, manifestate prin înșelăciune sau careva metode prin care Turculeț Gheorghii a indus-o în eroare pe partea vătămată, respectiv nu s-a stabilit că Turculeț Evghenia a fost indusă în eroare și a ajuns la o reprezentare greșită a situației, mai ales că singură declară că a spus că este de acord să fie transmisă casa fiului, că Pastuhov Zinaida știa că ei vor da casa copilului care va avea grijă de ei, partea vătămată având pretenții și față de Pastuhov Zinaida nemijlocit.

Totodată, faptul că ulterior s-au schimbat relațiile între părinți și fiu nu pot fi reținute ca comitere de infracțiune, fiind mai mult momente de ordin moral.

La fel, nici materialele cauzei nu indică la careva stări de fapt, ce ar stabili că inculpatul, prin acțiunile sale ar fi comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de lege, că a dus în eroare pe partea vătămată, deoarece din înscrisurile administrate la caz nu se poate stabili faptul că, inculpatul a acționat cu intenție, prin înșelăciune și prin abuz de încredere, în așa mod încât, având scop de dobândire în mod ilicit a bunurilor părinților, a dobândit bunul ce-i aparținea părinților, în beneficiul soției sale, astfel că instanța de apel, analizând cumulul probelor menționate, circumstanțele cauzei, a conchis că nu a fost demonstrată vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Faptul că Turculeț Evghenia și Turculeț Victor pretind cheltuieli legate de reparația anterioară adusă casei nu poate fi reținută, deoarece în sensul dat nu sunt prezentate careva dovezi în dovedirea suportării cheltuielilor, totodată partea urmează să dovedească circumstanțele pe care le invocă.

Instanța de apel a ținut să indice și faptul, că potrivit deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09.04.2014 a fost respins recursul declarat de către Turculeț Victor, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, adoptară în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către Turculeț Victor împotriva Zinaidei Pastuhov, Elenei Turculeț, intervenienți accesorii OCT Nisporeni și notarul public Profire Teodor cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare /f.d.108-112 volumul 1/.

Instanța de apel a reținut că decizia nu dovedește vina inculpatului Turculeț Gheorghii în fapta incriminată de organul de urmărire penală, deoarece chiar în decizie se menționează despre faptul că, Pastuhov Zinaida, chiar dacă a pretins lipsa consimțământului ultimei la încheierea contractului de vânzare-cumpărare în litigiu, totodată Pastuhov Zinaida, fiind parte la contract, nu a intentat o acțiune civilă privind nulitatea actului juridic din 30 mai 2011 în temeiul lipsei consimțământului ca condiție de valabilitate a actului juridic.

În același timp, declarațiile lui Pastuhov Zinaida din cadrul ședinței judiciare indică despre acordul lui Turculeț Evghenia la perfectarea contractului de vânzare-cumpărare, la fel probele cercetate și existența circumstanțelor la care s-a făcut referire indică la lipsa existenței infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în acțiunile lui Turculeț Gheorghii.

În împrejurările date, instanța de apel a considerat că soluția instanței de fond de condamnare a lui Turculeț G. în faptele incriminate este un eronată,

circumstanță ce conduce la admiterea apelului declarat pe caz, cu casarea sentinței atacate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, privind achitarea inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1 Procuror, care solicită casarea parțială a acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și examinate în instanțele de judecată dovedesc integral vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor incriminate;

- procurorul participant la judecarea cauzei în instanța de apel a solicitat recunoașterea vinovăției lui Turculeț Victor, conform prevederilor art. 190 alin. (1) Cod penal (reieșind din modificările operate la art. 190 Cod penal, în vigoare din 17.08.2018), iar instanța de apel i-a achitat pe art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal, adică a ieșit din limitele învinuirii;

- instanța de apel nu a dat deplină eficiență acestor prevederi, a făcut aprecieri a probelor ce nu se racordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, ce întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care nu se racordă la ansamblul probatoriu acumulat pe cauză;

- în instanța de apel, la demersul acuzării a fost prezentat copia autenticată a dosarului cadastral cu nr.xxxxx, la care se conține o recipisă scrisă de Pastuhov Zinaida la 20.11.2002, prin care se confirmă că ea, a vândut casa lui Turculeț Victor, pentru suma de 10000 lei, în prezența martorului Ardeleanu Ana și lui Turculeț Eugenia;

- conform certificatului eliberat de Primăria Valea Trestieni r-nul Xxxxx, terenul art. 82 este trecut din anul 2002 de la cet.Pastuhova Zinaida la cet.Turculeț Victor;

- conform certificatului eliberat de Primăria Valea Trestieni r-nul Xxxxx cet. Turculeț Victor invalid de gr.I, este locuitor al s. Xxxxx și este scutit de impozitul la art.82 și imobil;

- actul de constatare pe teren a bunului din 02.12.2010, întocmită de reprezentantul OCT Nisporeni, Șișcanu D. a fost semnat de Nichita A. nu de Pastuhov Zinaida;

- actul de stabilire a hotarelor sectorului de teren din 02.12.2010, întocmită de reprezentantul OCT Nisporeni, Șișcanu D. a fost semnat de Nichita A. nu de Pastuhov Z.;

- Pastuhov Zinaida, n-a fost prezentă la întocmirea acestor acte, aceasta de fapt reiese și din declarațiile ei, date atât la urmărirea penala, cât și în instanța de judecată;

- aceste acte nu puteau fi semnate de Nichita Angela la 02.12.2010, din numele lui Pastuhov Zinaida, deoarece ea nu avea careva drepturi și împuterniciri,

procura care acorda careva drepturi și împuterniciri a fost întocmită la 03.12.2010 la notarul Profirie Teodor și era dat pe construcțiile locative cu nr.6047402134;

- instanța de apel nu a dat nici o apreciere declarațiilor lui Turculeț Victor, Turculeț Evghenia și Pastuhov Zinaida date în cadrul efectuării confruntărilor cu învinuitul Turculeț Gheorghe la 20.02.2015, 20.02.2015 și 18.03.2015 (vol.1 f.d.113,114 și 116);

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală

11.2 Partea vătămată Turculeț Evghenia, prin care solicită casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care Turculeț G. să fie obligat să achite părinților săi Turculeț E. și Turculeț V., datoria de 35000 lei.

În motivarea recursului indică:

- casa de locuit situată în s. Trestieni r-nul Xxxxx a fost procurată de la Pastuhov Zinaida la data de 20.11.2002, de către părinții lui Turculeț Gheorghii, Turculeț Evghenia și Turculeț Victor;

- prin înșelăciune, Turculeț Gheorghii în anul 2011 știind, că nu au fost perfectate actele de către părinții săi când au procurat casa, s-a dus la Pastuhov Zinaida și a perfectat actele pe numele soției Turculeț Elena;

- dacă părinții lui Turculeț Gheorghii nu îngrijeau casa până în prezent, nici urma de casa nu mai era;

- martorul Ardeleanu Ana a confirmat într-adevar că Turculeț Evghenia și Turculeț Victor au procurat casa de la Pastuhov Zinaida la data de 20.11.2002;

- Pastuhov Zinaida, de asemenea a confirmat că, casa a fost procurată de către Turculeț Evghenia și Turculeț Victor în anul 2002 și Turculeț Gheorghii nu a achitat nimic pentru casa;

- cu decizia Curții de Apel Bălți a făcut cunoștință la data de 04.08.2020, ca confirmare prezintă copia scrisorii de expediție, care a fost expediata la data de 27.07.2020 cu nr. 12946.

12. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul ordinar declarat de partea vătămată Turculeț Evghenia, urmează a fi respins, iar recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Cu referire la recursul ordinar declarat de partea vătămată Turculeț Evghenia.

Din sumarul recursului declarat, se atestă că partea vătămată Turculeț E. solicită casarea deciziei, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care Turculeț G. să fie obligat să achite părinților Turculeț E. și Turculeț V., datoria de 35000 lei.

Însă, Colegiul penal lărgit remarcă, că unul din scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal,

respectiv acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, partea vătămată fiind în drept să declare recurs ordinar.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 03 iunie 2020, în prezența procurorului, avocatului inculpatului Căuș Miroslav și a părții vătămate Turculeț Evghenia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 228 v. II), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 01 iulie 2020.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă, că la data de 01 iulie 2020 a fost amânată pronunțarea deciziei motivate pentru data de 20.07.2020, astfel decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 20 iulie 2020, părțile nefiind prezente, fiind înștiințate despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că părții vătămate Turculeț E. în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, i s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 256 v. II).

Prin urmare, Colegiul atestă că, partea vătămată Turculeț E., a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 25 august 2020, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe ștampila de intrare a Curții Supreme de Justiție (f.d. 10 v. III).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 20 iulie 2020, pe când partea vătămată Turculeț E., a depus recurs ordinar, la data de 25 august 2020, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Ce ține de argumentul recurentului, precum că a luat cunoștință cu decizia la data de 04.08.2020, prezentând copia scrisorii de expediție, instanța de recurs reține că, termenul de atac începe a curge de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 20 iulie 2020 și nu de la momentul recepționării acesteia.

De asemenea, Colegiul remarcă, că partea vătămată Turculeț E. a fost înștiințată, despre data pronunțării deciziei integrale, însă ultima nu s-a prezentat, astfel, asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, urmând să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului, precum nu prevede nici depunerea unui recurs suplimentar în afara termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Învederând cele expuse mai sus, instanța de recurs statuează că recursul părții vătămate Turculeț E., a fost depus peste termenul legal de 30 de zile, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În temeiul celor expuse mai sus, instanța de recurs constatând, că recursul declarat de către partea vătămată Turculeț E., la data de 25 august 2020, a fost declarat cu încălcarea prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia privind respingerea acestuia ca inadmisibil.

Referitor la recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că procurorul invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Din conținutul recursului ordinar declarat se atestă că, procurorul critică soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță, instanța de apel făcând concluzii ce nu se racordă la ansamblul probatoriu administrat în cauză.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Ca supozitie a celor supra enunțate se reține că chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sânt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația

de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul lărgit constată că, potrivit rechizitoriului inculpatul a fost învinuit de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal. Astfel, prima instanță a adoptat o sentință prin care inculpatul, Turculeț G., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Însă, nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, avocatul Sergiu Țimbur în numele inculpatului Gheorghii Turculeț a atacat sentința cu apel. La rândul său, instanța de apel în al doilea set de proceduri, a adoptat o soluție prin care a admis apelul declarat, fiind casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost achitat Turculeț G. învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. A fost respinsă cererea părții vătămate Turculeț Evghenia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 35000/treizeci și cinci mii/ lei.

Analizând hotărârea adoptată de către instanța de apel, Colegiul lărgit constată, că, deși în partea dispozitivă a deciziei este indicat temeiul de achitare și anume –nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, însă în partea descriptivă a deciziei, instanța de judecată indică concluzii din care rezultă și alte temeuri de achitare, de rând cu cel indicat în dispozitiv.

Astfel, instanța de recurs consideră că, decizia instanței de apel conține concluzii divergente, astfel este esențial de elucidat următorul aspect, prin prisma deciziei:

Potrivit deciziei de achitare, în partea descriptivă, instanța de apel a indicat:

- „... Colegiul penal consideră că declarațiile acestora nu indică la faptul că inculpatul Turculeț Gheorghii a comis infracțiunea imputată, nefiind constatate careva acțiuni din partea inculpatului, manifestate prin înșelăciune sau careva metode prin care Turculeț Gheorghii a indus-o în eroare pe partea vătămată, ...” (f.d. 251 v. II), astfel instanța de apel semnalează temeiul de achitare fapta nu a fost comisă de inculpat;

- „La fel, nici materialele cauzei nu indică la careva stări de fapt, ce ar stabili certitudine că inculpatul, prin acțiunile sale ar fi comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de lege, că a dus în eroare pe partea vătămată, deoarece din înscrisurile administrate la caz, nu se poate stabili cu certitudine faptul că inculpatul a acționat cu intenție, prin înșelăciune și prin abuz de încredere, în așa mod încât având scop de dobândire în mod ilicit a bunurilor părinților, a dobândit bunul ce-i aparținea părinților, în beneficiul soției sale, astfel că instanța de apel, analizând cumulul probelor menționate, circumstanțele cauzei, conchide că nu a fost demonstrată vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate” (f.d. 251 v.

II), instanța de apel semnalând că, nu este întrunită latura subiectivă a infracțiunii incriminate inculpatului, evidențiind temeiul de achitare fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

În dispozitivul aceleiași decizii, instanța de apel a hotărât: *„Se achită Turculeț Gheorgii învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”* (f.d. 254 v. II).

Deci, în urma sintezei concluziilor evocate de către instanța de apel în hotărârea adoptată, Colegiul observă o inadvertență în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării lui Turculeț G., fiind constatate în decizie concluzii cu temeiuri de achitare diferite: *„nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”, „fapta nu a fost săvârșită de inculpat”* și *„fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”*, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1), 2) și 3) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, Colegiul reține că, în situația în care se pronunță o hotărâre de achitare pe motiv că, fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, poate atrage efectele juridice prevăzute la art. 396¹ Cod de procedură penală și anume la cererea procurorului, acestuia i se restituie dosarul penal pentru a relua urmărirea penală în vederea identificării făptuitorului infracțiunii.

Astfel, instanța de recurs atestă că, menționarea concomitentă a 3 temeiuri de achitare care se exclud una pe alta, în aceeași hotărâre judecătorească este o eroare de procedură, fapt ce în viziunea Colegiului, semnaleză prezența temeiului pentru recurs *„motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii”*, care este prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul că, în partea descriptivă a deciziei la pag. 246 v. II, este indicat că *„Chiar dacă acuzarea susține că Turculeț Evghenia a fost înșelată de Turculeț Gheorghii și că ultimul a dobândit proprietatea lui Turculeț Evghenia prin înșelăciune și abuz de încredere, cauzând proprietarilor Turculeț Evghenia și Turculeț Victor o daună materială considerabilă în sumă de 35000 lei, Colegiul penal ține să indice că din probele cercetate nu se constată că Turculeț Gheorghii a dobândit imobilul în cauză prin înșelăciune și abuz de încredere”*, fără a lua în considerație, că în instanțele de fond au fost examinate următoarele probe și anume:

- declarațiile martorului Turculeț V., care a relatat că, împreună cu soția au procurat de la Pastuhov Z., casa ce a aparținut părinților ultimei, deoarece Pastuhov Z. la acel moment nu înregistrase moștenirea pe numele ei, nu au perfectat documentele, Pastuhov Z. i-a comunicat că fiul ei Turculeț G. a venit la ea și i-a spus că ultimul a transmis părinților 30000 lei pentru casă și a solicitat să fie perfectate documentele;

- declarațiile părții vătămate Turculeț E., care a declarat că, în anul 2002 împreună cu soțul Turculeț V. au procurat de la Pastuhov Z. casa ce aparținut părinților ultimei la prețul de 10000 lei, însă deoarece Pastuhov Z. la acel moment nu înregistrase moștenirea pe numele ei, aceasta în prezența martorului Ardeleanu A. le-a eliberat o recipisă. Insistă să fie admisă acțiunea civilă în sumă de 35000 lei, deoarece au fost înșelați;

- declarațiile martorului Pastuhov Z., care a menționat că, în anul 2002 a vândut soților Turculeț E. și Turculeț V., casa de locuit ce aparținut părinților săi, la prețul de 10000 lei. Ulterior, în anul 2010, la ea a venit Turculeț G., care a cerut să meargă cu el la OCT Nisporeni, pentru a înregistra dreptul de proprietate asupra casei de locuit pe numele său, motivând că le-a achitat părinților săi suma de 30000 lei, în schimbul acestui imobil;

- procesul verbal de confruntare între Pastuhov Z. și Turculeț G., în care martorul a declarat că, în anul 2002 a vândut casa părintească din s.Xxxxxlui Turculeț Victor și Turculeț Evghenia cu suma de 10000 lei, fără a întocmi contract de vânzare-cumpărare, dar numai recipisă. În anul 2010 la domiciliul ei a venit Turculeț Gheorghii, fiul acestora, care a rugat-o să meargă cu el la notar să încheie contract de vânzare-cumpărare a casei, comunicându-i că a cumpărat casa de la părinții lui cărora le-a achitat în jur de 30000 lei, iar aceștia nu sunt împotriva. A adăugat că Turculeț Gheorghii a abuzat de încrederea ei și a înșelat-o că a cumpărat casa de la ei;

- procesul verbal de confruntare din 20.02.2015, între partea vătămată Turculeț Evghenia, Turculeț Victor și învinutul Turculeț Gheorghii, potrivit căruia sunt descrise circumstanțele că, Turculeț Evghenia comunică că în anul 2002 a cumpărat împreună cu soțul Turculeț Victor o casă de locuit în s. Xxxxx raionul Xxxxx, de la Pastuhov Zinaida cu suma de 10000 lei, întocmind o recipisă și urma ca ulterior să întocmească contractul de vânzare-cumpărare. Din discuția cu Pastuhov Zinaida, i-a comunicat că fiul ei Gheorghe a venit la domiciliu și i-a comunicat că a cumpărat de la ei casa pe care le-a achitat suma de 30000 lei.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a luat în considerație aceste declarații, cât și probele materiale prezentate de către partea acuzării, apreciind prioritar declarațiile inculpatului, care au dreptul de a nu se autoincrimina, fără o evaluare în cumul a tuturor probelor și fără să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Mai mult ca atât, Colegiul atestă că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat, în prezenta speță, fiind casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La adoptarea soluției, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că *„conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.04.2014, care a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 30.10.2013, a fost respinsă acțiunea lui Victor Turculeț către Zinaida Pastuhov, cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare, or acest fapt demonstrează că acțiunile privind înstrăinarea bunului au fost legale, iar Evghenia și Victor Turculeț nu sunt proprietarii bunului în litigiu.”*

Astfel, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, nu s-a expus asupra faptului că, **partea vătămată nu solicită restituirea imobilului, dar solicită restituirea sumei de 35000 lei, deoarece au fost înșelați,** la fel instanța de apel nu a elucidat nici faptul **dacă inculpatul a transmis bani pentru casă,** ținând cont de declarațiile părții vătămate Turculeț E., martorului Turculeț V., martorului Pastuhov Z.

La fel, instanța de apel nu s-a expus și asupra probelor prezentate și anume: procura eliberată pe numele Angelei Nichita din 03.12.2010 (f.d. 201 v. I), prin care Pastuhov Z., împuternicește pe Nichita A. să-i reprezinte interesele inclusiv la înstrăinarea construcției locative cu nr. cadastral 6047402134, situat în s. Xxxxxr-l Xxxxx, pe când potrivit contractului de vânzare cumpărare din 30 mai 2011 (f.d.199 v. I), în baza procurii menționate din 03.12.2010, a fost înstrăinată construcția cu numărul cadastral xxxxx, **care conform recipisei scrise de Pastuhov Z., la 20.11.2002, se confirmă că ea a vândut casa lui Turculeț V., pentru suma de 10000 lei, în prezența martorului Ardeleanu A. și a lui Turculeț E.**

Astfel, reieșind din probele puse la baza achitării inculpatului Turculeț G. în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără a fi combătute în urma analizei în raport cu alte probe, în viziunea Colegiului concluziile instanței de apel, despre achitarea inculpatului Turculeț G., pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, sunt incerte, lăsând loc de interpretări, adică fiind unele injuste.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpatului, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare, astfel expunându-se doar asupra cărorva probe, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neilucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, conform rechizitoriului și conform circumstanțelor stabilite în ședința de judecată, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat de procuror, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu remiterea cauzei în privința acestuia, în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, conform rechizitoriului și circumstanțelor stabilite în ședința de judecată, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Turculeț Evghenia.

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Turculeț Gheorghii Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, în partea rejudecării cauzei, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 01 aprilie 2021.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor